

ПОДЗВІН ПО ЦАРСЬКОМУ КАПІТАНУ

На прицерковній території зазвичай ховають священників. Натомість біля Мошківської Свято-Михайлівської церкви на самому приглядному місці навпроти центрального входу височить надмогильний величний пам'ятник царському офіцеру Тушинському. Чому? З якої нагоди та з якої честі?

«ПОСОБІЄ» ЗА МЕДАЛІ — НА ЦЕРКВУ

Оповідь про Тушинського у Мошкові передається з покоління у покоління, а за всю історію села він вважається найщедрішим чоловіком. Найщедрішим — тому, що ніколи не шкодував милостині і щедрим, допомагав людям в облаштуванні житла, давав кошт на утримання церковно-приходської школи. А ще — завдяки йому, як цілісна храмова споруда, постала висотна дзвіниця. До того часу дзвони висіли на дубовій балці, закріпленій на двох стовпах. А нову споруду, матеріали для якої фундатор придбав суто за власний кошт, запланували як споріднене із храмом приміщення. Таким чином, церква стала більшою у розмірах. А заодно практичнішою.

Загалом до обнови долучилися також мешканці Мошкова — з багатьох осель надійшла пожертва на дзвіницю. Втім, найбільша заслуга у її з'яві належить, без сумніву, капітану Тушинському, котрий не тільки проявив ініціативу, але й віддав левову частину своїх статків на добудову храму.

Ці статки вояк заслужив своєю відвагою на фронті. Його кітель був рясно обвішаний медалями, а за кожну «бойову» медаль царський уряд, як відомо, виплачував «пособіє». Ось так, із медалями, а ще обов'язково — із шаблею при боці, капітан Тушинський часто з'являвся у Мошкові, подорожуючи сюди із сусідньої Перемильки, де поселився, пішовши після воєнних баталій у відставку.

— Моя бабця часто ще за Польщі нам, діткам, розповідала про Тушинського, — зазначає житель Мошкова Микола Товстонюк, котрий тривалий час був сільським церковним старостою, — і ставила його у взірці. Як військовою виправкою, бо капітан завжди був належно вдягнутий, поголонений, виструнчений, говорив «з толком», так і своїми вчинками. Чого вартий, приміром, отой, пов'язаний із нашим храмом. Діло в тому, що довго церквою керував жид, на якого практично не було управи. Ключі від храму жид тримав при собі. Відкривав, коли йому заманеться. Але головне, що при кожній слушній нагоді старався мати зиск від свого владарювання. Так ось, Тушинський, збагнувши, що діється, не побоявся виступити проти грошовитого та впливового жида. Більше того, прийшов у його дім та відібрав насильно ключі від церкви, а жидаві пригрозив, що шабля гулятиме по його бідній голівці, коли той наважиться знову «дерти шкуру» із одно-

сельців. Після цього капітан передав ключі громаді, яка опісля створила «двадцятку» задля того, щоб керувати церковними справами.

РАЗОМ ІЗ КАПІТАНОМ «СПОЧИВАЄ» ЙОГО ВІРНА ПОДРУГА — ШАБЛЯ

У Перемильці Тушинський прожив недовго. Помер раптово. Люди з даного приводу казали, що то дали знати про себе фронтові рани. Вочевидь, не передчуваючи швидкої кончини, капітан не залишив заповіді про своє поховання. Або ж не вважав за належне. Тим не менше, самі люди визначили місце його вічного спочинку — у мурованому склепі біля церкви, про яку він так гідно поплікувався і до якої приходив практично на кожну службу Божу.

— У повоєнний час склеп в одному місці провалився, — пригадує Микола Товстонюк, — утворився отвір, через який добре проглядалася труна, яка навіть через півстоліття мала цілісний вигляд. Ми заради цікавості хотіли залізи туди. Однак перепону стали страшилки старших людей. Мовляв, Тушинського поховали разом із його нерозлучною подругою — шаблею, отож, якщо хтось наважиться потривожити його спокій, то шабля «оживе» і «погуляє» по кривднику. Потім діру замурували, а пам'ятник так і залишився стояти на могилі. Він доволі масивний.

Принаймні, на мошківському цвинтарі більших за розмірами не знайдеш.

Цікаво також, що кам'яні «боки» надгробка у багатьох місцях стесані. З даного приводу існував навіть містичний поговір. Мовляв, то справа рук самого Тушинського; ніби-то його душа по ночах таким чином об надмогильний камінь наточувала оту славнозвісну шаблю. Зрештою, містика тут абсолютно зайва, хоч пам'ятник, справді, використовувався як «точилка». Сільські косарі, які господарювали неподалік, часто підгострювали свої знаряддя праці, використовуючи камінну брилу.

Наразі вона міцно тримається на прицерковному пагорбі. А заодно у людському гурті міцно тримається пам'ять про славного попередника, життєвий слід якого яскраво позначився і на ратному полі, і на духовній ниві.

Євген МЛИН.

На фото: житель Мошкова Микола Товстонюк постійно підтримує порядок на могилі Тушинського.

▶ ІЗ ПОТОКУ НОВИН

БУЛИ ДІТЬМИ, СТАЛИ ГРОМАДЯНАМИ

Напередодні Нового року у Новинодобрянській загальноосвітній школі I-III ступені відбулася незабутня подія — 10 учнів одер-

жали паспорти громадянина України. Виконали почесну місію вручення старший інспектор з міграційного контролю сектору ГРФО Млинівського РІ УМВС Людмила Вірна, Добрянський сільський голова Степан Лозовий секретар сільради Неоніла Тефтерук. А старший інспектор по роботі населенням і громадськими формуваннями сектору ДІМ Олена Вішняков ознайомила старшокласників із правами громадян України.

Школярі у свою чергу з нагоди такої події підготували святковий концерт